

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»

(Rammeplanen, 2017, s. 11)

DEFINISJON AV MOBBING/KRENKELSE

Negative fysiske og psykiske handlinger begått av en eller flere over tid. Det vil si gjentatt erting, krenking, utestenging og plaging. Mobbing innebærer et ujevnt maktforhold mellom partene hvor det enkelte individ systematisk plages av andre. Det avgjørende er om individet som blir utsatt kan oppleve det som nedverdiggende eller integritetskrenkende. Vi kan dele opp mobbing i indirekte og direkte mobbing. **Indirekte mobbing** er «skjult», og noe vi kanskje ikke legger like mye merke til. Det kan være utestenging, himling med øynene, forskjellsbehandling og trusler. **Direkte mobbing** er gjerne synlig. Slåssing, slag, spark og spyting er eksempler på dette. En krenkelse er når det skjer et overtramp mot en rettighet du har. Det å tvinge noen til å bli med på eller la seg utsette for handlinger de ikke ønsker, eller å karakterisere en person med nedsettende ord og beskrivelser, er også krenkelser.

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning» (Lund & Helgeland, 2020).

VÅRT MÅL:

NULLTOLERANSE FOR MOBBING

I barnehageloven

Kapittel 8 står under psykososialt barnehagemiljø

§ 41. Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§ 42 – plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

§ 43 – skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

(Barnehageloven, 2020, § 41- 43).

HVORDAN SKAL VI ARBEIDE MOT EN MOBBEFRI BARNEHAGE?

«Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre» (Rammeplanen, 2017, s. 23).

Vi skal sikre barna et godt psykososialt miljø, ved å legge til rette for å danne gode relasjoner og godt samspill. Dette jobber vi med ved å veksle mellom frie og styrte aktiviteter, og sette søkelys på vennskap og lek. Vi bruker også diverse pedagogiske opplegg som «være sammen» og «steg for steg», og diverse barnelitteratur som boken til «Ingrid Lund – Mattias er alene». Disse pedagogiske oppleggene gir mulighet til å reflektere sammen med barna. Hvordan vi skal være mot hverandre, og hva som skjer når man erter, utestenger og/ eller gjør fysiske ting med andre. Det å reflektere rundt ulike situasjoner som kan oppstå, og hvordan vi jobber i felleskap til å øve på konfliktløsning. Det å prate om følelser, og hva som skjer inni kroppen når man opplever vonde situasjoner. For det er ikke alltid at ting som er vondt, kan ses utenpå kroppen.

Arbeid med sosial kompetanse og språk

Vi jobber aktivt med utvikling av den sosiale kompetansen hos barna. Sosial kompetanse innebærer å ha utviklet empati, samarbeidsevner, selvhevdelse, selvkontroll og ansvarlighet. Dette er kunnskaper som trengs for å få gode samspill og vennskap i barnehagen. Det å bruke lekegrupper, som vil si at noen få barn er sammen i en gruppe som leker en felles lek med voksne til stede. Den voksne kan fungere som en veileder, og god støttespiller når det trengs. Oppstår en konflikt kan den voksne tre inn, og veilede slik at konflikten løses. Dette er med på å utvikle vennskap, sosial kompetanse og ikke minst god lekekompetanse.

Språk og kommunikasjon er en viktig faktor i arbeidet mot mobbing. Det kan være vanskelig når man ikke snakker samme morsmål som de andre, eller har et mangelfullt språk. De voksne skal også her fungere som støttespillere, og veiledere i leken. Konflikter kan fort

oppstå når man ikke forstår hverandre. Det å arbeide aktivt med språk, tekst og kommunikasjon, og støtte barna i leken når det trengs er viktige tiltak.

BEGREPSFORKLARINGER UNDER SOSIAL KOMPETANSE:

SELVFØLELSE: å oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke og ha en positiv holdning til seg selv.

EMPATI: å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse og ta hensyn og tolke og forstå følelsesuttrykk.

SELVHEVDELSE: å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre.

SELVKONTROLL: å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, håndtere konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever turtaking, kompromisser og felles avgjørelser.

(utdanningsdirektoratet, 2018, s. 13).

PERSONALET SAMARBEID FOR ET GODT BARNEHAGEMILJØ

Personalets holdninger er avgjørende for hvordan miljø vi får i barnehagen. I barnehagen skal vi ha trygge voksne med en anerkjennende væremåte. Det å være raus og ha en hjelpende kultur blant de ansatte er viktig for å skape et godt miljø. Det at ansatte trives på jobben har en smitteeffekt, og det er gunstig for hverdagsatmosfæren. De ansatte skal ha god kommunikasjon seg imellom, og inkludere hverandre.

Personalet skal ta barna på alvor, og se på barnet som et subjekt at barn som deltakende i sitt eget liv møte med følelser, tanker og meninger (Lund & Helgeland, 2020, s. 37).

OBSERVASJON OG FORELDRESAMARBEID

«Det er barnets egen opplevelse som skal legges til grunn når barnehagen skal ta stilling til om barnet har et trygt og godt barnehagemiljø. Hvis et barn eller foreldrene gir uttrykk for at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen legge dette til grunn» (Ingrid Lund).

Ansatte kan oppdage at et barn ikke har det bra:

- Gjennom samtale med barna
- Hvis ansatte ser noe eller fanger opp noe i samtaler med andre barn
- Foreldre som melder fra om noe har skjedd i barnehagen.
- Barn som forteller om noe som har skjedd.
- Endringer i atferd hos barn eller i barnegruppa. For eksempel at barn kan bli stille og trekker seg tilbake i leken, mens andre barn gir tydelig beskjed hvis ting blir vanskelige.

(utdanningsdirektoratet, 2020).

Hvis mobbing skjer, og foreldre skal samtale med personalet. Skal foreldre skal bli møtt av personalet med ÅPENHET og RAUSHET. Personalet skal ha en åpen væremåte å være lyttende og inkluderende (Ingrid Lund, 2020).

Et aktivt samarbeid med foreldrene er viktig for å motvirke mobbing i barnehagen. Foreldrene tar kontakt når barnet forteller om hendelser som ikke har vært greit. Personalet i barnehagen skal ha en lyttende væremåte til foreldre om deres tanker og ideer, da foreldre kjenner barna sine best. På den måten kan vi forebygge noe som kan utvikle seg til mobbing. Personalet skal sette av tid til observasjon, slik at vi sikrer at alle barn har noen å leke med, og ikke føler seg utelatt. Personalet skal samarbeide, og sette av tid til å diskutere hendelser og eventuelle tiltak på personalmøter og planleggingsdager.

DERSOM MOBBING AVDEKKES

Dersom mobbing avdekkes, skal det straks varsles til styrer/ pedagogisk leder. Mobbesaker skal informeres om på personalmøter. Pedagogisk leder informerer de involverte foreldrene. De involverte partene utarbeider en skriftlig plan for å sikre at barnet får en trygg barnehagehverdag. Partene skal sammen kan vurdere hvilke tiltak som skal settes i verk. En samtale med de involverte barna er også nødvendig for å høre hvordan de berørte opplever saken. Tiltak settes i gang og personalet observerer barna, for å passe på at de uønskede handlingene ikke gjentar seg. Er det ingen utvikling i saken, må man vurdere å snakke med hele barnegruppen, og sette inn nye tiltak.

Personalet skal jobbe med å styrke barna, en anerkjennende væremåte er helt sentralt. La barnet få uttrykke seg, både mobber og det berørte barnet. Det er viktig å understreke hvordan det berørte barnet føler det, slik at mobberen forstår følelsene. Det er også viktig å høre mobberens side, om hvorfor handlingene ble gjort.

De ansatte skal:

- Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang
- Si ifra til styrer/ pedagogisk leder i barnehagen
- Undersøke hva som har skjedd.
- Sette inn tiltak, og lage en plan for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø
 - Skrive ned det som er observert i eget skjema
 - Ha en åpen refleksjon rundt voksenrollen og lekens betydning for forebygging av mobbing.

HVA KAN FORELDRENE BIDRA MED?

Et viktig aspekt ved forebygging og avdekking av mobbing er foreldresamarbeidet. En åpen dialog mellom ansatte og forelder er viktig for å forebygge og avdekke uønskede adferder/handlinger.

- Meld ifra om man hører om erting, krenking eller mobbing.
- Invitere med barn hjem, dette kan legge til rette for nye vennskap.
- Det å snakke positivt om andre foreldre, personalet eller andre barn.
- Ha et godt samarbeid med barnehagen, og fortelle om barnets trivsel.
- Være en god rollemodell, og bidra til å løse konflikter sammen med barna.

PLIKTER FOR Å AVDEKKE MOBBING

Aktivitetsplikten er som følger:

Plikt til å følge med – som betyr at personalet skal være oppmerksomt, på det som skjer, hva de ser, hører og opplever i relasjoner til enkeltbarn og i situasjoner som i uteleken, under et måltid eller i ulike aktiviteter.

Plikt til å melde fra – personalet i barnehagen skal melde fra til barnehagens styrer hvis noen for kjennskap eller mistanke om eller kjennskap til at enkeltbarn ikke har et godt og trygt barnehagemiljø.

Plikt til å undersøke – denne plikten underbygger nødvendigheten av at barnehagekulturen har dialog og refleksjoner over definisjon av hva som er «trygt og godt». Barnekonvensjonen artikkel 12 og Grunnlovens § 104 rett til å bli hørt. Understreker verdien av at voksne lytter, tar barn på alvor og handler ut fra det barnet formidler.

Plikt til å sette inn tiltak – på bakgrunn av vurderinger skal tiltak ut fra faglige vurderinger iverksettes. Man er forpliktet til å vurdere barnets beste. Her er foreldresamarbeid og personell viktig forutsetning for å kunne tilrettelegge for trygt miljø.

Barnehagen har aktivitetsplikt, rammeplanen understreker at barnehagen skal dokumentere når det ikke er et trygt og godt barnehagemiljø. Som igjen understrekes i lovverket for barnehagemiljøloven, at det skal dokumenteres i barnehagemiljø saker.

Dokumentasjonsplikten skal inneholde disse fem punktene:

1. Hvilke problemer tiltakene skal løse
2. hvilke tiltak barnehagen har planlagt
3. Når tiltakene skal gjennomføres
4. Hvem som skal gjennomføre tiltakene
5. Når tiltakene skal evalueres

(Lund & Helgeland, 2020, s. 105-112).

NOTAT VEDRØRENDE KRENKENDE ATFERD/MOBING I BARNEHAGEN

OBSERVERT AV:

DATO:

BARNEHAGENS NAVN

BARNETS NAVN OG FØDSELSDATO

GRUPPE

HVA DREIER BEKYMNINGEN SEG OM?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HVORDAN BLE BEKYMNINGEN OPPDAGET?

.....

.....

.....

.....

.....

HVILKE TILTAK SETTES I VERK?

.....

.....

.....

.....

.....

.....